

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการสลับภาษาระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาไทยของครูระหว่าง การสื่อสารกับนักเรียนในห้องเรียนภาษาอังกฤษในโครงการสองภาษา โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ ชลบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยอันประกอบไปด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การกำหนดกรอบเพื่อใช้เป็นเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดเรียบเรียงและวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้คือครูสอนภาษาอังกฤษและนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1/3 จำนวน 19 คนและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 7 คนภายใต้โครงการโรงเรียน สองภาษา โดยผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงเนื่องจากนักเรียนภายใต้โครงการโรงเรียนสองภาษามี เพียง 4 ระดับชั้นได้แก่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ทั้งหมดล้วนแต่ เป็นผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองในระดับเบื้องต้นซึ่งยังต้องพึ่งภาษาแม่ในกระบวนการ เรียนรู้ นอกจากนี้ผู้วิจัยกับครูมีสัมพันธ์อันดีต่อกันจึงทำให้สะดวกในการเข้าเก็บข้อมูลโดยที่กลุ่ม ตัวอย่างไม่รู้สึกว่าตนเองถูกคนแปลกหน้ารบกวน

ในเบื้องต้นผู้วิจัยและเพื่อนนิสิตปริญญาโทสาขาเดียวกันได้เข้าติดต่อฝ่ายบริหารของ โรงเรียนเพื่อขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูล จากการสอบถามรายละเอียดจากครูสอนภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ พบว่าวันอังคาร เวลา 9.30 น. ครูจะเข้าสอนวิชาการ อ่านภาษาอังกฤษ (Reading) ให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 เป็นระยะเวลา 1 ชั่วโมง และจากนั้นเวลา 10.30 น. จะเข้าสอนวิชาการเขียนภาษาอังกฤษ (Writing) ให้แก่นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 เป็นระยะเวลา 1 ชั่วโมงเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยเห็นว่ากิจกรรมการเรียนการสอนทั้งสองวิชาเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันซึ่งสะดวกต่อการเก็บข้อมูล จึงขอเข้าสังเกตการณ์สิ่งที่เกิดขึ้น ตามธรรมชาติในทั้งสองชั้นเรียน โดยเฉพาะการสลับภาษาในการสอนของครู

ครูสอนภาษาอังกฤษเป็นครูเพศชาย อายุ 27 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาอังกฤษ จากมหาวิทยาลัยบูรพา และจบการศึกษาปริญญาโทสาขาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (TESL) ซึ่งเป็นหลักสูตรนานาชาติ ของมหาวิทยาลัยบูรพา มีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษในโครงการสองภาษา เป็นระยะเวลา 5 ปีและมีพื้นฐานภาษาอังกฤษดี

การกำหนดกรอบเพื่อใช้เป็นเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดกรอบในการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการสลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทย และไทยเป็นอังกฤษ ผู้วิจัยใช้กรอบเพื่อใช้เป็นเกณฑ์การวิเคราะห์ต่างกัน เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการสลับจากภาษาเป้าหมายไปสื่อสารด้วยภาษาแม่ และวัตถุประสงค์ของการสลับจากภาษาแม่ไปสื่อสารด้วยภาษาเป้าหมายนั้นมีความแตกต่างกัน

การกำหนดกรอบที่ใช้เป็นเกณฑ์การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการสลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทย

ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการสลับภาษาของ Lin (1990), Yletyinen, (2004) และ Seidlitz, (2003) ซึ่งเป็นการสลับไปใช้ภาษาแม่ระหว่างการเรียนการสอนภาษาที่สองเพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการสลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทย โดยกำหนดกรอบที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ได้ 16 ประการดังต่อไปนี้

1. สอนหลักไวยากรณ์ (Grammar Instruction) หมายถึง การสลับภาษาเพื่ออธิบายหลักไวยากรณ์ต่างๆรวมถึงการทบทวนหลักไวยากรณ์ที่เรียนไปแล้ว ฝึกฝนรูปคำตามหลักไวยากรณ์แต่งประโยค อธิบายแบบฝึกหัดและเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดเมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดไม่ถูกต้อง ซึ่งไวยากรณ์ (Grammar) มีองค์ประกอบหลักได้แก่ วากยสัมพันธ์ (Syntax) หรือการสร้างประโยครูปแบบหรือโครงสร้างของลำดับคำในประโยคและวลี สัทศาสตร์ (Phonetics) หรือวิชาเกี่ยวกับการออกเสียงของคำศัพท์ คำพูดหรือภาษา สัณฐานวิทยา (Morphology) หรือวิชาการศึกษาหน่วยคำ การผันคำ-คำพูด และอรรถศาสตร์ (Semantics) หรือการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของคำ

ตัวอย่างการอธิบายหลักไวยากรณ์

T. 'I will' that means 'you must'. 'I will' 'I will' tùhng 'I shall' ge fān-bihk haih gúm ge: 'I will' nē jīk haih waah māt-yéh yi-sī aa? Néih yāt-dihng wui jouh ge <the difference between 'I will' and 'I shall' is this: what does 'I will' mean? It means that you will certainly do something > Alright? 'I shall' nē jauh hóu póu-tūng gaa jēk <Whereas 'I shall' hasn't got special emphasis.> (Lin,1990)

ตัวอย่างการสลับภาษาเพื่อแนะนำบทเรียนใหม่

M: Relative clauses, I know you've been waiting for these forever

You've wanted to do them for so long. We won't get really to them a whole lot today

But let's just get started with them so that you can use them like crazy, OK. (ตัวอย่างจากงานวิจัยของ Seidlitz (2003) ซึ่งไม่ปรากฏจุดเปลี่ยนของภาษา)

ตัวอย่างการสลับภาษาเพื่อทบทวนบทเรียนเก่า

J: Em, diese erste Übung hat mit den Präpositionen zu tun

Durch, mit oder von <this first exercise has to do with prepositions By, with or by> <they are three distinct prepositions in German> OK, welche welche Präposition benutzt man meistens?

<OK, which which preposition do you use the most?> Durch, mit oder von? Mit mit Passiv <By, with or by? With with passive>

Ss: Von <By>

J: Von <By>, because von <by> you use when it's done by a what?

S: Person

J: **When the action is done by a person, usually OK**, also gehen wir einfach durch das Zimmer Wer möchte beginnen? <so let's simply go around the room Who would like to begin?> (Seidlitz, 2003)

ตัวอย่างการสลับภาษาเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาด

S: Man hat Energie gebraucht <One needed energy>

J: What tense would it be?

S: Narrative past

J: Narrative past OK, hier haben wir <here we have> narrative past

S: Energie ist von (man) gebraucht <Energy has <sic> needed by (one)>

J: Ja, Energie ist gebraucht? <Yes, energy has needed?>

S: Worden <Been>

J: Worden <Been> Man <one>, man <Ger. pron.> **<one> isn't really important enough to even warrant a prepositional phrase. So, just Energie ist gebraucht worden. <energy has been needed> Energy was needed, OK.** (Seidlitz, 2003)

2. ควบคุมระเบียบวินัยในห้องเรียน (Classroom Administration) หมายถึง การสลับภาษา เพื่อว่ากล่าว ตักเตือน หรือตำหนิ ในกรณีที่นักเรียนมีความประพฤติไม่เหมาะสม และเรียกร้องความสนใจในกรณีที่นักเรียนไม่สนใจฟังทั้งนี้เพื่อควบคุมให้ห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตัวอย่าง

T: Okay for example, you have read this book 'Lost City', alright? or 'Dracula' or 'Further Adventure ofSherlock Holmes', alright? Okay, and then you should tell us... for example, you should tell us the name --- the book I have read. **Laah yáuh-móuh yahm-hoh tuhng -hohk nē, sèhng-yaht gai-juhk joi kīng-gái nē, jauh diuh heui kéih hái hauh-mính laak.** *<now if there is any student who all the time keep talking, I will ask him/her to stand at the back.>*

S: Oh.....Oh (OkayOkay) (Lin,1990)

3. แสดงอารมณ์หรือความรู้สึกต่อสิ่งที่พูดและคู่สนทนา (Interpersonal Functions) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อแสดงอารมณ์ขัน หยอกล้อ ดิชม ส่งเสริมหรือให้กำลังใจ ซึ่งเป็นวิธีการแสดงความเป็นมิตรและกระชับความสัมพันธ์ และการแสดงอารมณ์โกรธหรือไม่พอใจ

ตัวอย่างการแสดงอารมณ์โกรธ

T. Now can you tell me something not so good about him, quite - maybe it's quite bad about him; maybe, that's why the girls do not respect him. Ehh. Go-Waih Mihng, can you tell me one thing?

G. He always shouts at people.

T. He shouts at people. (Teacher starts writing on the board) alright?

T. Not only one time or two times, he often shouts at people.

T. **WAI !! Jouh māt néih-deih aa, mh tēn-syū aa !!** *<Hey !! Why aren't you listening to the lesson!!>* (Lin,1990)

ตัวอย่างการหยอกล้อกับนักเรียน

T. Say it again....well

S. Well

T.He'll

S.He'll

T. Okay, any question?

(เสียงนักเรียนบางคนหัวเราะ)

T. Hóu tung-faai mē néih hó-yíh hóu chíh góng chōu-háu gúm ge yām ?

Haih-maih hóu tung-faai aa? ĀĀ, gum hōi-sām jouh māt-yéh wo?

<Why are you so excited about being able to say something that sounds like a slang word? Is it so exciting? Why on earth are you so happy?>

S. Néih haih go jahn sí aa! *<You were at that time!>*

T. Néih haih go jahn sí ! *<You were at that time!>*

S. (หัวเราะอีกครั้งหนึ่ง) (Lin,1990)

ตัวอย่างการกล่าวชมเชย

T. Now, chapter one first, Now turn to page ninety-eight.

(14 วินาทีต่อมา)

T. Aah, jaan, háah néih-deih sīn, gwó-yíhn géi chūng-mìhng aa háa, sensibility géi gōu, Paàih-déui Paàih dāk gum faai gum hóu *<By the way, you are really deserve praise, you are so bright and so sensible having lined up so quickly.>*

S. Gán haih lǎǎ. *<of course.>*

T. Gwó-yíhn haih A bāan sa háa *<You really are an A class>* (Lin,1990)

4. อุทานหรือแสดงความตกใจ (Interjections) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อกล่าวคำอุทานหรือแสดงความตกใจในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดหรือความผิดพลาดโดยไม่ได้ตั้งใจ
ตัวอย่าง

S: Ich tanze um ein Baum *<I dance around a tree>*

B: OK, is it gibt es nur ein Baum? Und wir tanzen um? *<is it is there only one tree? And we dance around?>*((walks around the table to demonstrate)) Ich bleibe, hier *<I stay, here>*

S: (xxx)

B: Und ich tanze um *<And I dance around>*

S: Einem Baum *<A tree>*

B: Ja *<Yes>*

S: Ist um ein zweiweg? *<Is <the preposition> around a two-way?>*

B: OH NO, wait

S: Durch für gegen ohne um <Through for against without around (list of Prepositions)>

B: I was thinking it sounded weird to say it was dem but then I (xxx)
(Seidlitz, 2003)

5. แสดงความคิดเห็นส่วนตัว (Personal Opinion Expression) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อแสดงความคิดเห็นส่วนตัวต่อสิ่งที่กำลังพูดหรือสิ่งที่พบเห็น ตัวอย่าง

T. Haa Haa, just now you have got five only, what happened?

S1. Hóu dō yàhn mh gei dāk daai aa. <Many people have forgotten to bring it.>

T. A lot of you did not bring your Chinese book, right? Chinese History Haa Haa.

S2.<Miss (? ?)?>

T. Pardon?

S2. Mīsih néih sái- mh-sái (? ?)? <Miss, do you need to (? ?)?>

(เสียงนักเรียนหัวเราะ)

T. Néih nē jauh yuht lèih yuht dō yéh gong gaa laak <You are getting more and more talkative.> (Lin,1990)

6. กล่าวซ้ำสิ่งที่กล่าวไปแล้วด้วยภาษาอังกฤษ (Reiteration/Repetition) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อกล่าวซ้ำข้อความเดิมเพื่อกระตุ้นการตอบสนองของนักเรียน กล่าวซ้ำเพื่ออธิบายให้กระจ่าง หรือกล่าวซ้ำเพื่อแปลความหมายคำศัพท์

กล่าวซ้ำเพื่อกระตุ้นเสียงตอบรับของนักเรียน (Pursuit of Response)

ตัวอย่าง

T. How many kinds of water sports can you name? How many kinds? What does 'kind' here mean? For those who have looked up the dictionary what does 'kind' here mean?

'kind' 'kind' yī-go yi-sī haih māt-yéh aa? <What is the meaning of 'kind' here?> (Lin,1990)

กล่าวซ้ำเพื่ออธิบายให้กระจ่าง (Elaboration/Clarification)

ตัวอย่าง

T. Jogging is a form of keep fit exercise. Now here can you use a kind of keep fit exercise, jogging? Can you use kind for the word form?.....Can you?

S1. Can you mē (-éh)? <what>?

T. Dāk- mh-dāk aa yuhng kind mh-yuhng form yī-douh? <Can 'kind' instead of 'form' be used here?> (Lin, 1990)

กล่าวซ้ำเพื่อแปลความหมายคำศัพท์ (Vocabulary Translation)

ตัวอย่าง

T. So would you respect him if he is your manager? Do you know 'respect'?

S. (หัวเราะและสงสัยงัด)

T. 'Respect' do you know do you know? 'Respect', do you understand?

Jyūn-qing <respect> would you respect him? (Lin, 1990)

7. อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติม (Message Qualification) หมายถึง การสลับภาษาเพื่ออธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมหลังจากใจความหลักถูกอธิบายในภาษาอังกฤษแล้ว

ตัวอย่าง

T: Und versucht in der Gruppe, einfach zu erzählen Ja, mach eine Erzählung, eine einfache Erzählung Was passiert hier <And in your groups, try to simply tell Yes, make a narrative, a simple narrative What happens here> **OK, so try to help each other You can all contribute, what did you understand, what did you understand. And try from your different perspectives to build a narrative OK, what happens in the story, OK** (Seidlitz, 2003)

8. สอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Vocabulary Teaching) หมายถึง การสลับภาษาเพื่ออธิบายความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

ตัวอย่าง

T. Okay, number two, what is it?

S. Aá-lihng.<Dumbbells>

T. Aá-lihng haih māt-yéh aa? <What are dumbbells?> (เขียนบนกระดาน)

Weight-lifting, w-e-i-g-h-t, weight-lifting l-i-f-t-i-n-g weight-lifting. Davy, go back to your seat.

Weight-lifting, okay? And then, **tiu-síng sīk gaa laa gwaa? giu māt-yéh aa? <skipping, certainly you know? What is it called?>**

S. Tiu-síng, tiu-síng <Skipping, skipping>

T. **Giu māt-yéh aa? <What is it called?>**

S. <??>

T. Begin with 's'.

S. s...s

T. Skipping, s-k-i-p-p-i-n-g, skipping, s-k-i-p-p-i-n-g, skipping. (Lin, 1990)

9. กระตุ้นการตอบสนองจากนักเรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ (Response Elicitation) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อป้อนคำถามกระตุ้นให้นักเรียนตอบซึ่งเป็นวิธีการตรวจสอบความเข้าใจ

ตัวอย่าง

T. Alright, now, so, 'I lost my key', and **maih-sāt louh laak. <as for 'I lost my way'>** I lost my?

S1. Road !

Ss. Way! (Lin, 1990)

10. ตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (Checking progress) หมายถึง การสลับภาษาในขณะที่ครูเดินตรวจความเรียบร้อยในขณะที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดตามที่ครูสั่งเพื่อดูว่านักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งของครูหรือไม่ รวมถึงการตรวจดูว่านักเรียนทำแบบฝึกได้ถูกต้องหรือไม่

ตัวอย่าง

T. Now number two. Trees are a kind of plant. Name at least three other kinds of plant; Connie?

S. (b-i)

T.b-i

S. (b-i-l-)

T. b-i-l-

S. (o-l-)

T. o-l-

S. (i-n)

T. i-n. Now you write it also on the blackboard.

(4 วินาทีต่อมา)

T. Yáuh-móuh jouh-dou aa néih-deih? <Have you done it?>

Some ss. Yáuh aa, Yáuh aa.<Yes, yes.> (Lin,1990)

11. มอบหมายงานหรือการบ้าน (Assignments) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อมอบหมายให้นักเรียนทำงานหรือแบบฝึกหัดในชั้นเรียนหรือทำการบ้าน

ตัวอย่าง

J: I'm gonna give you another assignment em which is just writing some passive sentences em in the different tenses. We'll go over that after we cover passive (ตัวอย่างจากงานวิจัยของSeidlitz (2003) ซึ่งไม่ปรากฏจุดเปลี่ยนของภาษา)

12. ออกคำสั่งในชั้นเรียน (Classroom request) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อบอกให้นักเรียนทำตามสิ่งที่ครูต้องการ

ตัวอย่าง

S: Und eh Larry King, he looks like an owl

B: Oh, OK, alles klar <that's clear>

S: (xxx)

B: Ja, ich verstehe,<Yes, I understand > Gut <Good> **also repeat after me.**

Wiederholt mir bitte <Please repeat after me> (reads vocabulary from book) (Seidlitz, 2003)

13. เปลี่ยนหัวข้อ ประเด็น หรือ กิจกรรมการเรียนการสอน (Moving from one activity to another) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อเปลี่ยนหัวข้อ ประเด็น หรือ กิจกรรมการเรียนการสอน

ตัวอย่าง

1 T [I remember this] okay I can't ask you I don't want you to

2 T answer okay and because we have to do some grammar I

3 T suggest we do it now and continue with other stuff later okay?

4 T (1) eli alotetaan vähän kielioppia tosta että pakko ottaa (.) <so let's take

some grammar because we have to do some (.)>

5 T kuitenkin tähän rakoseen vähän jossain vaiheessa ni (.) *<anyway at some point so let's do it now (.)>*

6 T adjektiivit on päivän sana ja sivu satayheksäntoista (1.5) voitte *<adjectives is the topic and page one hundred and nineteen (1.5)>* you

7 T tehä muistiinpanoja tai olla tekemättä ihan minkälaiset teillä on *<can make notes or note make them depending on your>*

8 T nämä (1) tiedot ja taidot tästä aiheesta *<(1) knowledge and skills on this topic>*

(upper secondary school) (Yletyinen, 2004)

14. Puodkuy nokb t'reien h'roos'ra'ng b'rryaka's'p'ien'gan'eng (Unofficial Interactions)

หมายถึง การสลับภาษาเพื่อพูดคุยกับนักเรียนในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับบทเรียนหรือเพื่อสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง

ตัวอย่าง

1 T umm meidän koiramme ovat yhtä (1) karvaisia (2) kale *<umm our dogs are equally (1) hairy (2) kale>*

2 LM3 häh (.) our dogs (.) are (.) mikä oli se *<what was it>*

3 T yhtä karvaisia *<equally hairy>*

4 LM3 as

5 T ei voi sanoa as *<you can't say as>*

6 LM3 täh *<what>*

7 LM6 tuli moka *<you messed up>*

8 LM3 ni equally furry *<yes equally furry>*

9 T umm do you have a dog

10 LM3 no

11 T umm

12 LM3 but I do have a very hairy little sister

13 T aha (.) does it run in the family

14 LM3 yes

15 T no niin sitte tämmönen sana kun melko otetaan tähän tää nyt <okay then
there is this word casual let's take this now>

(upper secondary school) (Yletyinen, 2004)

15. ให้ศึกษาการเปลี่ยนคู่สนทนา (Contextualizing the change in the participation framework) หมายถึง การสลับภาษาในกรณีที่ครูหันไปพูดกับนักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นการส่วนตัว

ตัวอย่าง

T. Good, 'I have to go and see Miss Lee'. Ask the question.

S1. (? ?)(L2)

T. Yes, would you show me how to get an answer, Linda? Néih ló-jyuh hōng
ngóh fuh-jaat daih. <You hold this and help me to pass it>

S2. Haih gúm fóng-mahn gaa <It's like this... interviewing is like this.>
(Lin, 1990)

16. การสลับภาษาซึ่งเกิดจากประเด็นและคู่สนทนาเป็นปัจจัย (Interactive affects)
หมายถึง การสลับภาษาในกรณีที่นักเรียนถามแทรกหรือพูดแทรกขึ้นมาระหว่างที่ครูกำลังสอนอยู่
ด้วยภาษาแม่ ครูจึงสลับไปสนทนาได้ตอบกับนักเรียนคนดังกล่าวด้วยภาษาเดียวกัน

ตัวอย่าง

R: Ja, wir wissen definitiv dass er dort gearbeitet hat, im KZ (Yes, we know
definitively that he worked there, in the concentration camp)

S: (Does he) does he actually say that He just says like he's really familiar
with the grounds

R: No it is in the text that he worked there (Seidlitz, 2003)

การกำหนดกรอบที่ใช้เป็นเกณฑ์การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการสลับจากภาษาไทยเป็นอังกฤษ

ศึกษางานวิจัยการใช้ภาษาของครูสอนภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศของ Hung & Liou (2008) เพื่อใช้เป็นเกณฑ์การวิเคราะห์วัตถุประสงค์การสลับจากภาษาไทยเป็นอังกฤษ โดยการใช้ภาษาของครูนั้นได้ 10 รูปแบบดังต่อไปนี้

1. มอบหมายงาน หรือ การบ้าน (Homework/Learning Task Assignment) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อมอบหมายงานหรือแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำในชั้นเรียนเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้หรือมอบหมายงานให้นักเรียนทำเป็นการบ้าน

ตัวอย่าง

If you are finished, please open your book to lesson 4, p. 39. . . 三十九页, 我们来听这首歌 < *p.39. let's listen to the song* >

2. แสดงตัวอย่างการใช้ภาษา และนำเสนอเนื้อหาในบทเรียน (Modeling Language and Presenting Teaching Material) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อแสดงตัวอย่างการใช้ภาษาอังกฤษและนำเสนอเนื้อหาในบทเรียน

ตัวอย่าง

TA: "Excuse me, Adam. What's this?"

Ss: "Excuse me, Adam. What's this?"

(จากตัวอย่างข้างต้น ครูกำลังให้นักเรียนอ่านออกเสียงตาม)

3. บอกเล่าประสบการณ์หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน (Sharing Experience or Providing Relevant Information) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อบอกเล่าหรือเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัวหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน

ตัวอย่าง

TC: 你要问人家现在几点了, 课本上有一个句子我们学过, 叫什么啊?

< *we have studied a sentence which can be used to ask someone 'what time is it now' on textbooks, what is the sentence?* >

SS: What time is it?

TC: 那我们再来学另一种方式, 叫做 < *we will learn another way to ask the question, it is* > do you have the time?

4. ขอความช่วยเหลือ และ กล่าวขอโทษ (Calling for Help and Apologizing) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อขอความช่วยเหลือ และ กล่าวขอโทษในกรณีที่เผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดมาก่อนว่าจะเกิดขึ้น

ตัวอย่าง

你懂意思吗, 修孟 no,i am sorry 杰克 < *do you know the meaning,Simon. no,i am sorry ,Jack*>

5. ควบคุมระเบียบในห้องเรียน (Discipline Maintenance) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อว่ากล่าวตักเตือน หรือตำหนิ ในกรณีที่นักเรียนมีความประพฤติไม่เหมาะสม และเรียกร้องความสนใจ ในกรณีที่นักเรียนไม่สนใจฟังทั้งนี้เพื่อควบคุมให้ห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ตัวอย่าง

嘘, 修孟 ! < *Hush,Simon!*> Do you get that? When I ask question, please be quiet.

6. ประเมินความก้าวหน้า และแสดงผลตอบรับ (Evaluating and Giving Feedback) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ คุณภาพของผลงานของนักเรียน รวมถึงการแสดงผลตอบรับเช่นการยืนยันความถูกต้อง การกล่าวชมเชย หรือการปฏิเสธหรือวิพากษ์วิจารณ์

ตัวอย่าง

Wow, this time is very good, okay? Good job!

7. กล่าวนอกประเด็นการเรียนการสอน (Digressing from the Topic) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อพูดเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนตามเนื้อหาในบทเรียน

ตัวอย่าง

TB: “什么时候你们要请老师吃?” [pancake] < *when are you gonna invite the teacher for a meal?*>

SS:...

TB: I'll be there.我一定到。不要星期八哦。 < *I'll be there. But it must be arranged on one day of a seven-day week, not the eighth day of a week.*> ((It's a Chinese joke))

8. ควบคุมเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน (Controlling Learning Pace and Keeping Time) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อควบคุมเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ การควบคุมให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดในห้องเรียนให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด และการบริหารเวลาในการฝึกบทสนทนากันตามบทเรียน

ตัวอย่าง

“还没有的举手” < *please raise your hands if you do not have it* > Please raise your hand. Okay, two more minutes.”

9. ตรวจสอบความก้าวหน้าและความเข้าใจของนักเรียน (Checking Students' Learning Condition, and Understanding) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อตรวจสอบว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้และความเข้าใจในบทเรียนมากเพียงใด โดยใช้วิธีการป้อนคำถาม หรือ เดินตรวจเวลานักเรียนทำแบบฝึกหัดเสริมการเรียนรู้ว่าทำถูกต้องหรือไม่

ตัวอย่าง

Got it? Do you understand?

10. ชักชวนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม สร้างความสนุกในห้องเรียน รวมถึงครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วย (Inviting Students' Participation, Making Fun and Teacher's Own Participation) หมายถึง การสลับภาษาเพื่อชักชวนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม สร้างความสนุกในห้องเรียน รวมถึงครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วย

ตัวอย่าง

“Okay. Watermelon, okay. 那我当西瓜好了” < *let me perform in the role of watermelon.* >

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการณ์และนิสิตปริญญาโทอีก 1 คนเป็นผู้ร่วมสังเกตการณ์
2. แบบสอบถามสำหรับครู ประกอบด้วยคำถามแบบปลายเปิด แบบกึ่งโครงสร้างและแบบโครงสร้างจำนวน 9 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้สองภาษาร่วมในห้องเรียน วัตถุประสงค์ของการสลับภาษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการสลับภาษา

3. แบบสัมภาษณ์นักเรียน ประกอบด้วยคำถามแบบปลายเปิด 3 ข้อ และแบบโครงสร้าง 2 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้ภาษาในห้องเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนและความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนแบบสองภาษาในแง่ของความเข้าใจ

4. แบบสัมภาษณ์ครูเพิ่มเติมเป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 1 ข้อ เกี่ยวกับปฏิกิริยาตอบสนองของนักเรียนที่มีต่อการสอนและการสื่อสารด้วยการสลับภาษา (ในแง่ของความเข้าใจ)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสลับภาษาในการเรียนการสอนแบบทวิภาษาจากเอกสาร ตำรา และผลการวิจัยต่างๆ ที่มีลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกับการวิจัยครั้งนี้

2. ศึกษาลักษณะของแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

3. สร้างคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำแนกเป็นคำถามสำหรับแบบสอบถาม และคำถามสำหรับแบบสัมภาษณ์

3.1 คำถามสำหรับแบบสอบถามสำหรับครู

คำถามสำหรับแบบสอบถามมีทั้งหมด 9 ข้อ แบ่งเป็นสองส่วน ส่วนที่หนึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้สองภาษาร่วมกันในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการสลับภาษาในการเรียนการสอนภาษาที่สอง (คำถามที่ 1 -3 และ 6-9) ประกอบด้วยคำถามแบบปลายเปิด แบบกึ่งโครงสร้างและแบบโครงสร้างซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้คิดขึ้นทั้งหมดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสามารถตอบคำถามของการวิจัยได้ ในส่วนที่สองคือคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาจากภาษาอังกฤษ (ภาษาเป้าหมาย) เป็นภาษาไทย (ภาษาแม่) ในระหว่างที่สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 และ 2/2 (คำถามที่ 4 และ 5) ที่จะให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมายประเมินความถี่นั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยของ Lin (1990), Yletyinen (2004) และ Seidlitz (2003) จากนั้นจึงรวบรวมวัตถุประสงค์ทั้งหมดสำหรับกรณีศึกษาครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้เพิ่มหัวข้อ “อื่น ๆ” ในกรณีที่วัตถุประสงค์การสลับภาษาของครูผู้สอนเป็นสิ่งที่นอกเหนือจากรายชื่อวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้แล้ว

3.2 คำถามสำหรับแบบสัมภาษณ์สำหรับนักเรียน มีทั้งหมด 5 คำถาม เป็นคำถามปลายเปิด 3 ข้อ และเป็นคำถามโครงสร้าง 2 ข้อ ผู้วิจัยเป็นผู้คิดขึ้นเองทั้งหมด โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคำถามของการวิจัย

คำถามทั้งหมดทั้งในแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียด ทั้งภาษาและความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งทำหน้าที่ตรวจว่า

ภาษาที่ใช้ในแต่ละคำถาม มีความชัดเจนและไม่กำกวมและเป็นคำถามที่สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาหรือไม่ หลังจากการตรวจสอบภาษาและความเที่ยงตรงของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบกับครูสอนภาษาอังกฤษที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับครูที่เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ จากนั้นจึงนำกลับมาปรับแก้ให้สมบูรณ์อีกครั้งก่อนการใช้จริง

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิธี ได้แก่ การสังเกตการณ์ การตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ซึ่งมีขั้นตอนและรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเตรียมตัวก่อนสังเกตการณ์

ผู้วิจัยเข้าติดต่อกับฝ่ายบริหาร โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี เพื่อขออนุญาตเข้าสังเกตปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติในเรียนการสอนภาษาอังกฤษในวันอังคาร เวลา 9.30 ถึง 11.30 น. ในภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2550 ซึ่งชั่วโมงแรกเป็นวิชาการอ่านภาษาอังกฤษสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 และชั่วโมงที่สองเป็นวิชาการเขียนภาษาอังกฤษสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าสังเกตการณ์การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในทั้งสองชั้นเรียน สัปดาห์ละ 1 วันคือวันอังคาร เป็นระยะเวลา 12 สัปดาห์ โดยมีผู้ร่วมสังเกตการณ์อีก 1 คน ซึ่งเป็นเพื่อนนิสิตปริญญาโทสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเช่นเดียวกับผู้วิจัย

ก่อนการเข้าสังเกตการณ์จริง 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกตการณ์ได้สร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนทั้งชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 และ 2/2 ด้วยการพูดคุยอย่างเป็นกันเองภายในห้องเรียนซึ่งผู้วิจัยและผู้สังเกตการณ์เข้าไปนั่งเรียนร่วมกับนักเรียนเพื่อสังเกตว่านักเรียนมีปฏิกิริยาอย่างไรบ้างกับการที่มีคนแปลกหน้าเข้ามาในห้องเรียน โดยครูสอนภาษาอังกฤษได้แนะนำผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกตการณ์ให้นักเรียนได้รู้จักว่าเป็นเพื่อนของครูซึ่งแสดงถึงความเป็นมิตร อีกทั้งยังแจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้าอีกด้วยว่าผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกตการณ์ซึ่งนักเรียนรู้จักในฐานะเพื่อนของครู จะมาเข้าร่วมทำกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดทั้งภาคเรียน ด้วยเหตุนี้นักเรียนจึงไม่รู้สึกว่ามีคนแปลกหน้าเข้ามาในห้องเรียนทำให้ได้ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์นั้นเป็นไปตามธรรมชาติ

2. การสังเกตการณ์ในชั้นเรียน

เช้าวันอังคารของแต่ละสัปดาห์ผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกตการณ์เข้าพบครูก่อนกิจกรรมการเรียนการสอนเริ่ม เพื่อสอบถามรายละเอียดของกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะเกิดขึ้นพร้อมดูเนื้อหาในหนังสือเรียนหรือแบบฝึกหัดที่นักเรียนจะต้องทำ จากนั้นจึงเข้านั่งด้านหลัง

ห้องเรียน สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบในการสังเกตการณ์นอกเหนือจากตัวผู้สังเกตการณ์และผู้ร่วมสังเกตการณ์ ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียงและสมุดบันทึกรายละเอียดที่ไม่สามารถบันทึกเป็นเสียงผ่านเครื่องบันทึกเสียง เช่น ปฏิริยาตอบสนองทางการกระทำ ภาษากาย การกระซิบ หรือ พูดด้วยเสียงเบา เป็นต้น ในการบันทึกรายละเอียดลงสมุดนั้น ผู้วิจัยและผู้สังเกตการณ์มีสมุดคนละเล่มเพื่อจดรายละเอียดตั้งแต่สภาพแวดล้อมในห้องเรียน เนื้อหาในบทเรียนที่นักเรียนต้องเรียนในแต่ละสัปดาห์ การใช้สื่อการสอนและวิธีการสอนของครู การใช้ภาษาของครูและนักเรียน พฤติกรรมของนักเรียน และการแสดงออกของนักเรียนในแง่ของความเข้าใจในบทเรียน โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกตการณ์ใช้วิธีจดสิ่งต่างๆที่พบเห็นลงในสมุดของตนเองโดยไม่มีการระบุรหัสแทนข้อมูลหรือตั้งเกณฑ์ใดๆทั้งสิ้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลมากที่สุดและครอบคลุมจากหลายมุมมองที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

3. การออกแบบสอบถามของครูผู้สอนซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

3.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาของครู ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้จัดทำตารางแจกแจงวัตถุประสงค์ต่างๆของการสลับจากภาษาอังกฤษ (ภาษาเป้าหมาย) เป็นภาษาไทย (ภาษาแม่) ในระหว่างที่สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 และ 2/2 ให้ครูเลือกทำเครื่องหมายถูกตรงมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อระบุว่าครูสลับภาษาด้วยวัตถุประสงค์แต่ละประการมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยขอให้ครูทำแบบสอบถามส่วนนี้ทุกครั้งหลังการสอนแต่ละชั่วโมง และแบบสอบถามส่วนนี้ผู้วิจัยขอเรียกว่า ‘บันทึกหลังการสอน’ เมื่อกล่าวถึงครั้งต่อไป ซึ่งหากนำบันทึกหลังการสอนไปเปรียบเทียบแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปบันทึกกิจกรรมการเรียนการสอน แสดงว่าวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ความครอบคลุมที่ใช้เป็นเกณฑ์นั้น เป็นวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาเดียวกันกับที่ครูระบุจริง

3.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้สองภาษาร่วมกันในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และความคิดเห็นของครูว่าการสลับภาษาในห้องเรียนนั้นมีผลดีและผลเสียอย่างไร โดยครูได้รับการขอให้ทำแบบสอบถามส่วนนี้ภายหลังการสังเกตการณ์ครั้งสุดท้ายเสร็จสิ้นแล้ว และผู้วิจัยได้สรุปผลในส่วนของการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

4. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยทำหน้าที่เป็นผู้สัมภาษณ์ทั้งครูและนักเรียนภายหลังการสังเกตการณ์ครั้งสุดท้ายเสร็จสิ้นแล้ว

4.1 สัมภาษณ์เพื่อเติมครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับปฏิริยาตอบสนองของนักเรียนที่มีต่อการสอนและการสื่อสารด้วยการสลับภาษา (ในแง่ของความเข้าใจ)

4.2 สัมภาษณ์นักเรียนทุกคนทั้งในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 และ 2/2 จำนวน 19 คน และ 7 คนตามลำดับ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการใช้ภาษาในห้องเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนและความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนแบบสองภาษาในแง่ของความเข้าใจในบทเรียน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดจะถูกสรุปในส่วนของการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

การจัดเรียบเรียงและวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดเรียบเรียงข้อมูล

หลังจากการสังเกตการณ์ในแต่ละสัปดาห์ ผู้วิจัยได้ทำการถอดเทปบทสนทนาระหว่างครูและนักเรียน ซึ่งการถอดถอดข้อความจากเทปบันทึกการเรียนการสอนนั้น ผู้วิจัยยังคงภาษาที่ครูใช้พูดจริงโดยไม่มีการปรับแก้เป็นภาษาเขียน ยกตัวอย่างเช่น การพูดคำว่า ‘มัย’ แทน คำว่า ‘ไหม’ ในการภาษาเขียน แม้งานวิจัยนี้จะเน้นการใช้ภาษาของครูเป็นหลัก แต่ผู้วิจัยได้ถอดการสนทนาของทั้งครูและนักเรียนที่สามารถได้ยินจากเทปบันทึกทั้งหมด เนื่องจากสิ่งที่นักเรียนกล่าวตอบได้กับครูเป็นองค์ประกอบสำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการถอดเทปนั้น ผู้วิจัยใช้ ‘e’ เพื่อแสดงคำพูดของครู และ ‘s’ เพื่อแสดงคำพูดของนักเรียน ซึ่งในสถานการณ์ที่มีนักเรียนมากกว่า 1 คนในการสนทนา จะมี ‘s1’, ‘s2’ และ ‘s3’ ตามลำดับ หลังจากถอดเทปบันทึกการเรียนการสอนทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว จึงนับจำนวนครั้งของการสลับภาษาของครูในการสอนทั้งสองวิชา วิชาละ 12 ชั่วโมงโดยนับแยกการสลับภาษาจากไทยเป็นอังกฤษและอังกฤษเป็นไทยแล้วจึงทำการจำแนกวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาแยกออกเป็นวัตถุประสงค์ในการสลับจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยและจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ จากนั้นจัดเรียงข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ของทั้งครูและนักเรียน จำแนกคำตอบที่เหมือนกันและจัดไว้ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

2.1 วิเคราะห์วัตถุประสงค์การสลับภาษาของครูที่พบจากการถอดเทปบันทึกการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้เลือกวิเคราะห์เฉพาะการสลับภาษาในหน่วยการสื่อสาร (Communication Units) ได้แก่ ประโยค อนุประโยค และคำวลีที่มีใจความเป็นอิสระและสื่อความหมายได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Seidlitz (2003) ซึ่งการระบุและนับหน่วยการสื่อสารนั้น ผู้วิจัยได้พิจารณาทั้งรูปลักษณะทางภาษาและเจตนาของครูร่วมกันโดยยึดเจตนาของครูเป็นเกณฑ์หลักเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาของครู ซึ่งการสื่อเจตนาในแต่ละครั้งด้วยการถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดนั้นมีรูปแบบทางภาษาแตกต่างกัน ได้แก่

2.1.1 บางครั้งครูสามารถสื่อเจตนาของตนเองได้โดยการถ่ายทอดออกมาเป็นประโยคความเดียว หมายถึงประโยคที่มีใจความสมบูรณ์เพียงใจความเดียว มีประธานและกริยาเพียงตัวเดียว (อาจมีกรรม หรือส่วนขยายก็ได้)

2.1.2 บางครั้งการสื่อสารให้นักเรียนเข้าใจถึงเจตนาของครูนั้นอาจมีความยากและซับซ้อนซึ่งประโยคความเดียวนั้น อาจมีเนื้อหาใจความสั้นเกินไปจึงไม่สามารถสื่อเจตนาได้อย่างครบถ้วน ด้วยเหตุนี้ครูจึงสื่อสารด้วยประโยคความรวมที่ประกอบด้วย 2 ใจความ อาจเป็นประโยคความรวมที่มีเนื้อความคล้อยตามกัน โดยมีสันธานเชื่อม เช่น คำว่า “และ กับ ...แล้ว...จึง ทั้ง...และพอ...ก็ แล้ว...ก็ เมื่อ...ก็” เป็นต้น ประโยคความรวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน โดยมีสันธานเชื่อม เช่น แต่ แต่ว่า แม้ ถึง...ก็ เป็นต้น ประโยคความรวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน โดยมีสันธานเชื่อม เช่น จึง เพราะ ดังนั้น...จึง เพราะ...จึง เป็นต้น ประโยคความรวมที่มีเนื้อความให้เลือก โดยมีสันธานเชื่อม เช่น หรือ มิฉะนั้น ไม่เช่นนั้น หรือ...ไม่ หรือไม่ว่า ไม่...ก็ เป็นต้น

2.1.3 นอกจากประโยคความเดียวและประโยคความรวมแล้ว ครูอาจสื่อเจตนาของตนเองผ่านประโยคความซ้อนได้เช่นกัน ประโยคความซ้อนนั้นประกอบด้วยประโยคความเดียว 2 ประโยคมารวมกันโดยมีคำสันธานเช่น ว่า ให้ ขณะที่ หลังจาก เหมือน จน ตาม ที่ ซึ่ง อัน ผู้เป็น ตัวเชื่อมเป็นต้น แต่ประโยคทั้ง 2 จะมีน้ำหนักหรือความสำคัญไม่เท่ากัน เพราะประโยคหนึ่งเป็นประโยคหลัก และอีกประโยคเป็นประโยคย่อย (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

2.1.4 ในบางกรณี ครูอาจสื่อเจตนาผ่านประโยคที่ไม่มีประธาน เช่น ‘คำศัพท์ให้แล้วนะ’ ซึ่งเป็นประโยคที่มีการละประธานคือ ‘ครู’ ออกไป นอกจากนี้ ครูอาจสื่อเจตนาผ่านคำวลีสั้นๆ โดยปราศจากประธานและกริยาของประโยค แต่วลีนั้นมีใจความเป็นอิสระโดยไม่ผูกติดกับประโยคข้างหน้าหรือหลังและสามารถสื่อสารตามเจตนาของครูได้ เช่นการพูดคำว่า ‘เออละ’ หรือ ‘คราวนี้’ เพื่อเป็นสัญญาณบอกว่าครูกำลังเปลี่ยนประเด็นการเรียนการสอน เป็นต้น

2.1.5 นอกจากการสื่อเจตนาตรงตามรูปลักษณะทางภาษาแล้ว บางครั้งพบว่าครูสื่อเจตนาของตนเองไม่สอดคล้องกับรูปลักษณะทางภาษาหรือไม่ตรงตามรูปประโยคที่ปรากฏ เช่นการใช้ประโยคคำถาม ‘ทำไมไม่ไปต่อแถว’ เพื่อสื่อเจตนาในการจัดระเบียบของห้องเรียน เป็นต้น

2.1.6 บางครั้งเจตนาของครูถูกสื่อสารออกมาในรูปของประโยคต่อเนื่อง กล่าวคือครูสื่อเจตนาออกมาในรูปประโยคมากกว่า 1 ประโยค แต่ไม่ใช้คำสันธานเพื่อเชื่อมประโยคเหล่านั้น แต่มีการหยุดจังหวะในการพูดแทน จากนั้นจึงพูดต่อ นอกจากนี้ครูอาจสื่อเจตนาออกมาไม่ตรงตามรูปประโยคที่ปรากฏอีกด้วย เช่น “เฮ้ยยย แบงค์! ไปเลย (นักเรียนเดินไปถึงขยะ) นี่ครูเอทำโทษนะ ตรงนั้นใช้ถังขยะมีย เขียบไปอีก” จะเห็นได้ว่า ครูเริ่มจากการออกคำสั่ง จากนั้นพูดประโยคบอกเล่า ตามด้วยประโยคคำถาม และปิดท้ายด้วยประโยคคำสั่ง อย่างไรก็ตามทั้งหมด

คือลำดับความคิดที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันและเป็นผลมาจากความรู้สึกไม่พอใจของครูที่เห็นนักเรียนไม่ตั้งใจเรียน จึงสั่งทำโทษและเมื่อออกคำสั่งแล้ว นักเรียนคนดังกล่าวยังคงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอย่างถูกต้อง จึงแสดงความไม่พอใจและออกคำสั่งอีกครั้ง ซึ่งจะเห็นได้ว่าลำดับการสื่อสารทั้งหมดที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการแสดงอารมณ์โกรธหรือไม่พอใจของครู

เมื่อทำการระบุและนับหน่วยการสื่อสารเรียบร้อยแล้ว จึงวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการสลับภาษาโดยใช้ตารางแจกแจงความถี่แสดงวัตถุประสงค์ทั้งหมดในการสลับจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ตารางแจกแจงความถี่แสดงจำนวนครั้งและคำร้อยละของแต่ละวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาที่พบ ซึ่งสามารถเห็นว่าครูสลับภาษาด้วยวัตถุประสงค์ใดมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด จากนั้นวิเคราะห์เชิงพรรณนา พร้อมยกตัวอย่างการสลับภาษาในแต่ละวัตถุประสงค์

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนอื่นๆที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ และเปรียบเทียบว่าสอดคล้องกับผลที่ได้จากการสังเกตการณ์มากน้อยเพียงใด

ในการวิจัยครั้งนี้ มีคำถามของการวิจัย 4 ประการ ได้แก่

1. ครูสลับจากภาษาไทยไปสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษระหว่างการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยวัตถุประสงค์ใด
2. ครูสลับจากภาษาอังกฤษไปสื่อสารด้วยภาษาไทยระหว่างการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยวัตถุประสงค์ใด
3. นักเรียนมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อการสอนและการสื่อสารด้วยการสลับภาษาในห้องเรียนของครูอย่างไร
4. ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อความเข้าใจในบทเรียนที่ครูอธิบายผ่านการสลับภาษา

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการถอดเทปบันทึกการเรียนการสอนในชั้นเรียนและข้อมูลจากการทำบันทึกหลังการสอนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาของครูเพื่อตอบคำถามข้อ 1 และ 2

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการณ์ในชั้นเรียนและการสัมภาษณ์ครูเพิ่มเติมเพื่อตอบคำถามข้อ 3

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียนและการตอบแบบสอบถามของครูเพื่อตอบคำถามข้อ 4